

Dünyanın en üretken ekosistemleri olan sulak alanlar, sayısız bitki ve hayvan türünün devamlılığını sağlayan biyolojik çeşitliliğe sahiptir. İşte Kayseri'ye doğanın bir armağanı olan sulak alanlarda önereceğimiz kuş gözlemi tur güzergâhları:

Kayseri Faunası ve Kuş Gözlemi Alanları

Sultan Sazlığı, Ovaçiftlik/Yeşilhisar

Sultan Sazlığı

Göz alabildiğine uzanan İç Anadolu bozkırının ortasında, heybetli Erciyes'in eteklerinin yanı başında bir vaha gibidir Sultan Sazlığı. Onu eşsiz kılan, kuşların binlerce kilometrelik göç yolları üzerindeki nadir göllerden biri olması değil, aynı zamanda deniz seviyesinden 1.000 metre yüksekte, hem tatlı hem de tuzlu su ekosistemlerini birlikte sunabilmesidir. Bu çeşitlilik, Osmanlı sultanlarının bölgeyi avlak olarak sık sık ziyaret etmesine ve Sultan Sazlığı'nın günümüzde de kullanılan adı almasına sebep olmuştur.

Zengin flora ve fauna çeşitliliğiyle eşi bulunmaz, dev bir açık hava laboratuvarı olarak niteleyebileceğimiz Sultan Sazlığı; her yıl binlerce doğasever, kuş gözlemcisi, bilim adamı ve araştırmacı tarafından ziyaret edilmektedir. Kayseri Havaalanı'ndan veya şehir merkezinden bir saat gibi kısa bir zaman diliminde ulaşılabilen bu özgün coğrafyanın Ovaçiftlik bölgesinde ziyaretçi merkezinin yanı sıra 1,6 kilometrelik ahşap parkur ve kuş gözlemi kulübeleri yer almaktadır. Ayrıca köydeki pansiyonlar, konaklama ve restoran olarak hizmet vermektedir.

Eğrigöl, Sarpgöl, Yay, Çöl ve Camız göllerinden oluşan Sultan Sazlığı; Avrupa, Asya ve Afrika kuşlarının kullandığı iki ana göç yolunun kesişim noktasında yer alıyor. Göçmen ve yerli yaklaşık 301 kuş türü, devasa bir step düzlüğünün tam ortasındaki alana her yıl iki kere uğramaktadır. Bir başka deyişle yeryüzünde soyu tükenmekte olan 72 kuş türünün %20'si, tatlı ve tuzlu su ekosistemlerinin bir arada bulunduğu bu sazlığı ve çevresindeki gölleri mesken edinmektedir.

Bu kuşların en az 85 türü ise tüm yıl boyunca sazlıklarda kalmakta ve üremektedir. Avrupa'da turna (*Grus grus*), flamingo (*Phoenicopterus*), alaca balıkçıl (*Ardeola ralloides*) ve kaşıkçının (*Platalea leucorodia*) bir arada kuluçka yaptığı tek doğal yaşam alanı olan Sultan Sazlığı, nesli tehlike altında olan küçük karabatak (*Phalacrocorax pygmeus*), dikkuuyruk (*Oxyura leucocephala*) ve yaz ördeği (*Marmaronetta angustirostris*) için ülkemizdeki önemli üreme alanlarından biri aynı zamanda.

Bölgede kuluçkaya yatan diğer önemli kuş türleri; ağaçkakan, akça cılıbit, bağırtlak, bahri, balıkçıl, bataklık kırlangıcı, beyaz pelikan, bıyıklı baştankara, bıyıklı sumru, boz kaz, boz ördek, büyük cılıbit, çamurcun, çeltikçi, çırıkçın, dalgıç kuşu, ebabil, elmabaş patka, gökkuzgun, guguk kuşu, gülen sumru, güvercin, ibibik, ince gagalı martı, incir kuşu, kamış bülbülü, karabaş martı, kaşıkçı, kaz, kılıçgaga, kırlangıç, kızılback, kocagöz, küçük balaban, kumru, kuyruk-kakan, kuyruksallayan, küçük sumru, macar ördeği, mahmuzlu kızkuşu,

Kuş Gözlem Platformu

Eğrigöl ve Kuş Gözlem Platformu

Kamış Üretimi, Sindelhöyük/Develi

Kuş Gözlem Platformu

örümcek kuşu, pasbaş patka, leylek, sakarmeke, saksığan, saz bülbülü, saz delicesi, serçe, sığircık, sumru, su tavuğu, tarlakuşu, yağmurcun, yeşilbaş ve uzunbacaktır.

Dünyaca ünlü bu bölge, kuş türlerinin yanı sıra değişik flora ve fauna topluluğuna da ev sahipliği yapmaktadır. Günümüzde 48 tanesi sadece bu bölgede yetişen endemik türler de dahil alanda toplam 428 tür bitkisi bulunmakta. Göldeki sandal turlarında sık sık karışımıza çıkan beyaz su nilüferleri (*Nymphaea alba*) belki de bunların en güzeli. Kör fare (*Nannospalax leucodon*) ve Avrupa alaca kokarcası (*Vornela peregusna*) da dahil 21 memeli, Uluslararası Doğayı Koruma Birliği (IUCN) Kırmızı Listesi'nde tehlike altındaki türlerde listelenen şişman balıkla (*Phoxinellus anatolicus*) beraber 7 balık, 3 kurbağa ve 10 sürüngen türü de alanda görülmektedir. Bu türlerden ağaç kurbağası (*Hyla arborea*), gece kurbağası (*Bufo viridis*) ve benekli su kaplumbağası (*Emys orbicularis*) dünya üzerinde sayıları giderek azalan canlılardır. Yılık atı, gelengi, kurt, tilki, gelincik, ova kaplumbağası, benekli kaplumbağa, turna, sazan ve küpeli yılan bölgede rastlayabileceğiniz diğer canlılar arasında.

Sabit olmayan ve su yüzeyinde yer değiştiren (yüzen) sazlıklar kesilerek kurutuluyor ve Avrupa'ya ihraç ediliyor. Bölge yakınlarındaki Kepir Sazlıkları ve Soysallı Gölü de görülmesi gereken mekanlardan. Ovaçiftlik'teki pansiyonu işletenler Sultan Sazlığı'nın etrafında 75 kilometrelik bir jip safari turu düzenliyor. Ayrıca yine Ovaçiftlik çıkışlı, sazlıklar arasından göllere açılan sandal gezilerine mutlaka katılmalısınız.³

³Sultan Sazlığı bölümü Mustafa Kürşad TURGUT'un katkılarıyla hazırlanmıştır.

Sultan Sazlığı Milli Parkı ve Ramsar Alanı

Hürmetçi Sazlığı

Mevsimin ilk yağmurlarıyla beraber suyla dolan Hürmetçi Sazlığı (Karasaz) sulak alanı, şehir merkezinin 13 kilometre güneybatısına konumlanıyor. Hacılar ve İncesu ilçelerinin sınırları içerisinde kalan ekosistem, 2004 yılında 9 Ramsar kriterinden birini taşıdığı için uluslararası öneme sahip bir sulak alan olarak tanımlanmıştır. Deniz seviyesinden yaklaşık 1073 metre yükseklikte yer alan Hürmetçi Sazlığı; Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarından geçen göç rotası üzerinde bulunmaktadır.

Rekreasyonel açıdan olduğu kadar yaban hayatı açısından da önemli olan sazlık içerisinde; büyük ak balıkçıl, gri balıkçıl, küçük kuğu, ötücü kuğu, angıt, suna, yeşilbaş ördek, kılkuyruk, saz tavuğu, sakarmeke, saz delicesi, uzun bacak, küçük balaban, kaşıkçı, leylek, sığırcık, kırlangıç, tepeli toygar, ibibik, Avrupa arı kuşu, akkuyruk sallayan, yalıçapkını, serçe ve saksagan gibi kuş türlerini gözlemleme şansına sahipsiniz.

Soysallı Gölü, Develi

Erciyes Dağı

Erciyes Dağı'nın çevresinde 173 kuş türünü gözleme olanağı bulabilirsiniz. Bunlar arasında alaca ağaçkakan, ak gerdanlı ötleğen, angıt, bıyıklı doğan, boğmaklı toygar, bozkır toygarı, bülbül, çıtkuşu, dağ kuyruksallayanı, eba-bil, incirkuşu, ispinoz, kara başlı kirazkuşu, kara iskete, karatavuk, kar serçesi, kaya kartalı, kerkenez, ketenkuşu, kırmızı gagalı dağ kargası, kızıl şahin, kulaklı toygar, kuyrukkakan, küçük ak gerdanlı ötleğen, ökse ardıcı, sarıasma, sarı kuyruksallayan, sürmeli dağbülbülü, tarlakuşu, taşkızılı, tepeli guguk, tarla kirazkuşu ve uludoğan en sık rastlanan türlerdir. Nesli tehlike altında olan türler arasında sayacağımız toy, turna, kara leylek, angıt, kaşıkçı, bıyıklı sumru, mahmuzlu kızkuşu ve sürmeli kızkuşu göç döneminde görülebilir.

Bu arada Erciyes Dağı'nın, 14'ünün nesli Avrupa'da tehlike altında olan 86 değişik tür kelebeğe ev sahipliği yaptığını belirtelim. Üç bin metreye uyum sağlayan türleri barındıran alandaki gezinizde sık sık gelengi, tavşan ve sincaplarla karşılaşabilirsiniz.

Kayseri ilinin diğer kuş gözlem alanları arasında Kızılırmak ve Zamantı Irmağı havzalarını sayabiliriz.

Sultan Sazlığı Milli Parkı Kuş Gözlem Alanı, Yeşilhisar

Kızkuşu-Köksal KAYHAN

İbibik -Mustafa Kürşat TURGUT

Akkumkuşu -Mustafa Kürşat TURGUT

Alacabalıkcıl-Köksal KAYHAN

Erguvani Balıkcıl-Köksal KAYHAN